

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu post'a în laintrulu monarchiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. sau 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate,
se platescu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a treia câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Preumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adredate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 103.

Sibiu, Decembre 23 4 Ianuariu 1879.

Anulu I.

Anuntiu de abonamentu la „Observatoriulu“ pe anulu 1879.

Apropiandu-ne către capetulu anului, este de lipsa a se cunoște macaru aproximativu numerulu exemplarielor câte sunt a se trage de sub tipariu îndata dela începutu, pentru-că mai tardiu se nu venimu în strimțore cu trimiterea de exemplarie întregi. Din această cauza deschidem și noi mai de tempuriu abonamentu pe Semestrulu I și pe anulu întregu, totu cu pretiurile de mai înainte, adeca:

În Sibiu pe 1 anu cu 7 fl. v. a., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., era dusu la casa cu 1 fl. respective cu 50 cr. mai multu. În laintrulu monarchiei cu post'a, 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni.

În afara de monarhia cu porto duplu 10 fl. sau 22 franci pe 1 anu, 5 fl. sau 11 franci pe 6 luni.

Abonamentele se potu face mai usioru prin asemnatiuni (mandate) postali, de a dreptulu la Redactiune în Sibiu, piati'a mica Nr. 27.

Din Romani'a primimu abonamente și în bilete hipotecarie de ale statului, al pari.

În capital'a Bucuresti abonamentele se facu și la librari'a dlui I. Szöllösi în piati'a teatrului.

Din 10 esemplarie abonate efectiv, 1 se da gratis.

Redactiunea.

Romanii din Macedoni'a, Epiru, Tessali'a, Bulgari'a, Serbi'a.

(Urmare.)

II. Una scire ce semena forte cu cea dela Vidinu comunicata de noi în Nr. precedente, se publicase înainte cu doi ani și dela Rusciucu în diariile germane și magiare despre două comune rurale, unde locuitorii trecusera la religiunea catholica totu din cauza, că-ci calugarii bulgaresci nu suferia se se tina servitiu dumnediescu în limb'a romanescă. Nu scimu dacă clerului superioru romanescu îi sunt cunoscute mai multe casuri de acestea—din Bulgari'a și Serbi'a. Ceea ce scimu

este, pre câtu amu întielesu dela unii mireni, că până acuma nu s'au aflatu a fi oportuna vreo muștrare evanghelica, ce s'ar cuveni se se faca arhieriloru bulgaresci, de și acuma, libertatea cultelor, prin urmare și a limbei bisericesci, este garantata de către Europ'a prin tractatu solemne.

Se trecemu dela romanii danubiani mai afundu în tierile peninsulei balcanice, după-ce mai antaiu vomu arunca o cautatura de ochiu preste mai multe pietie ale Romaniei. În acelea vei afla câteva dieci de mii, mai alesu comercianti, industriari și câțiva literati, veniti de preste Dunare și asediati cu locuinti'a în Romani'a, carii până aci trecea în ochii daco-romaniloru de greci, de bulgari, de arnauti, de turci baptisati, sau de ori-ce alta nationalitate, numai de romani nu. Ei insii se feria pre câtu putea, se vorbesca despre originea și de nationalitatea lor. Omeni mai mari de câtu mi-diocii, bine facuti și spatosi, largi în peptu, peru negru, ochi negrii sau castanii, cautatura drepta și serioasă, facia mai multu albenetia decâtu brunetta, mersu largu și siguru, camu că și alu arnautiloru: ce rassa de omeni se fia această parinte Amfilochie? Sunt cutio-vlachi, (daco-romani) cocône Georgie. — Dara din ce'i cunosci cuviosii'a ta? — Din cei cunoscute eu? Apoi n'audi și dta că ducu vorb'a pe tîntiăresce, că-ci inca nu s'au dedatu bine cu pronuntia această, a romaniloru de dincôce de Dunare. În câtu pentru esteriorulu lor, cauta dta cocône Georgie la acea parte a saceleniloru dv. din Siete-sate în districtulu Brasiovlui, care n'au apucatu a se amesteca prin casatorii cu rassa spaniôla a romaniloru din Ardealu și vei afla multa asemenare cu cei Cutiovlachi din Epiru. Se vedi apoi și pe femeile lor, pe câtu nu le tina totu camu închise de fric'a turciloru acolo în tier'a lor. Ce mai frumsetia de femei, pare că aru fi totu stranepôte de a le senatoreseloru Romei; numai câtu femeile tîntiariloru (macedo-romaniloru) nu sunt asia brunette, nici că italienele, nici că bucurescenele. Acestia sunt toti cutio-vlachi cocône, era nu greci nici bulgari, precum se credea până acilea, și acum de candu s'au pornitu lucrurile în Tier'a turcêscă precum vedi și dta, au începutu și ei se se dea de ceea ce sunt, de romani, și au mare bucuria că au ajutatu D-dieu și Romaniei, că se ésa pe de asupr'a.

Că dora nu vei fi amblatu și Cuviosii'a ta prin Macedoni'a și Epiru (Albani'a)?

— Cum n'am amblatu cocône Georgie? Eram baiatu că de 15 ani, candu am venitu mai antaiu cu unu negustoriu dela Prevesa pe marea alba la Constantinopole și de acolo la Galati. Nu'mi placea negustori'a; m'am cerutu la scôla și mai tardiu la monastire.

Acuma pricepu

Și acelu poporu macedo-romanescu, carele a datu Austriei pe unu generalu de artilleria Petru Duca, man'a drépta a imperatului Franciscu I mosiulu lui Franciscu Iosifu, care 'ia datu atâtea case mari de comercianti renumiti în cele mai de frunte piatie, mergendu până susu la cas'a Sina; acelu poporu plinu de viétia și spiritu, care face onôrea comerçului Romaniei, prin care s'a înmultitu și întaritu până acum elementulu nostru national, alu carui dialectu e în stare de a înavuti pe alu nostru, în câtu slavo-latrii nostrii se cadia în genunchi, acelu poporu demnu de totu respectulu, se mai figuredie totu numai sub nume straine, candu că grecu, candu că bulgaru sau arnautu, totu numai că lipitura? Nici-o di mai multu.

Dela tractatulu de Berlinu cestiunea macedo-romana se agita și dacă va voi D-dieu, fericit'a ei deslegare se prepara la câteva locuri acomodate pentru scopulu acesta. Dara sperantiele cele mai mari ale macedo-romaniloru sunt îndreptate la Bucuresci, apoi în casu de necessitate, la Rom'a. După informatiuni mai noue, densii ceru și astépta dela Bucuresci: 1) Se se apuce firulu activitatiei din dilele lui Alexandru Ioanu I Cusa, curmatu mai apoi din cause misteriose, și se se continue cu înfiintarea de scôle romanesci în tôte comunele mai numeroșe, urbane și rurale, locuite preste totu, sau în maioritate, de macedo-romani. 2) Fiindu-că clerulu grecescu și celu bulgarescu nu suferă nici scôle romanesci, nici servitiu d-diescu în limb'a romana, atatu gubernulu politicu alu Romaniei, câtu și s. sinodu alu bisericei romane și anume mitropolitulu primat se interviie la Patriarchi'a din Constantinopole, că aceea se provôce pe Archiereii din Macedoni'a, Tessali'a, Epiru a se conteni dela mesuri despotice și a nu mai suferi persecutarea limbei romane în scôle și biserica. 3) Se interviie în acelasu sensu și la exarchatulu bulgariloru. 4) În Romani'a se afla câteva testamente și

Foisiór'a „Observatoriului“.

Eva sên Giurulu Lumei în cinci scrisori.

De Paul Féval.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

(Urmare.)

Intr'o séra tocmai în mijloculu unui discursu de felulu acesta, me intrerupsei deodata și remasei cu gur'a cascata, umitu și forte miscatu: imi pareă că vedu o lacrima curgendu sub pleop'a ei jumetate închisa. De asta-data, dibaci'a mea era încoronata cu celu mai deplinu succesu. Misterulu se lumină; această lacrima esplică totulu. Lady Wolsley me ubise; deocamdata tém'a de a cadea în slabiciune o împinsese la acea manopera cam teatrala și afectata, dar destulu de scusabila în situatiunea sirmanei femei. Cu cata sinceritate o plangeamu! cata clementia gaseamu în anim'a mea pentru acea gresiala ajunsa pentru mine atatu de lingusitôre prin motivele sale! Oh! me caiamu. Tôte acele cuvinte întiepatôre, amare, pline de indoiala și uscaciune, ce pronuntiasemu de câteva dile, imi reveneau în minte, și me gaseamu a fi unu monstru de barbaria. Și victim'a mea era aci, înaintea mea; suferea cu resemnatiune și fara a murmură! Imi simtiamu pleopele udate de lacrima care ceréu cu potere scurgerea lor. Ce momentu dulce! aveamu se-ne confundamu lacrimile.

Lady Wolsley, vedindu ca nu mai urmediu, ridică asupra-mi privirea ei. Ochiulu seu era uscatu și nu esprimă decatu o rea și indiferentă surprindere, mestecata, trebuie s'o spunu, cu unu micu dramu de mila.

Te ai confundatu vre-odata în scuse grabite catra o persôna ce nu-ti respundea, din cauza ca nu scia de ce e vorb'a? Cerutai în genunchi ertare pentru o ofensa și primitai dreptu respunsu aceste cuvinte sdrobotôre: „Nici nu bagasemu de séma.“

Dacă te ai aflatu vreo data în această positiune umilitôre, ai încercatu camu a diecea parte din rusinea ce am simtitu la vederea liniscei lady Wolsley.

De astadata, ori care fu bun'a mea vointia, nu-o mai potui întorce, rolulu meu atingea marginile ridicolului, me vedemu caraghiosu. În zadaru voiamu se me desmetecescu, lady Wolsley, întrebându-me cu interesu despre caus'a acestei turburari neasteptate puse culme incurcaturei mele. Imi luaiu iute adio. Catu tienti drumulu, imi facemu mie însu'mi aspre muștrari. Atatu eram de necajitu, ca déca asi fi întelnitu pe lordulu Wolsley trantitu în vre-o gaura, l'asiu fi lasatu, credu, în voi'a lui Dumnedieu.

Séra, imi asediâiu lucrurile, voiamu se plecu a dou'a di, desu de diminetia fara a vedea pe lady Wolsley. — Fara a o vedea! ce prostu desnodamentu la această comedia atatu de greu jucata! Nu era ôre această o invingere marturisita? Respinsei îndata acestu prostu espedientu și desu de diminetia, luaiu calea spre Vauvert spre a-mi luă celu pucinu adio în tôte regulele. Imi luaiu, pentru a intră, o figura zimbitoré.

Lord Wolsley vrú se se retraga și se me lase singuru cu femeia sa. Această purtare, cu care trebuia se fiu dedatu, imi paru în diu'a aceea, cu deosebire disprețuitoare și afara din cale. De siguru betranulu noblemanu n'avea téma de mine.

— Milord, îi disei eu oprindu-lu. da-mi voia se-ni iau remasu bunu dela dta. plecu maine la Angli'a.

Isi scôse palari'a, imi sguduî man'a de vre-o patru ori, murmură unu „ambla sanetosu“ anglo-francesu și esi pe usia.

Me întorsei spre lady Wolsley. Era palida și pareă aprôpe a'i veni reu. Invetiatu minte prin ceea ce patisemu în diu'a trecuta, me facui ca nu observu turburarea ei, și i cerui comisiunile pentru Londr'a cu o recéla nu tocmai reu jucata.

— De ce această plecare neasteptata? me întrebă ea încetu, în locu de a'mi responde.

Me asprii și facui pe neinduplecatulu. Nu-mi aducu tocmai aminte ce obrasnicie îi respunsei, dar' trebuie se fiu fostu destulu de miserabilu, negresitu, pentruca imi lasa de atunci griji'a de a ținea eu singuru conversatiunea.

Era miscata; cu catu această miscare devenea mai vedita, cu atatu imi placea se-mi aratu libertatea de spiritu. Imi resbanamu cu multa placere de superarea mea. Peste cateva minute lady Wolsley se scula.

— Adio dar, dise ea, iti dorescu se fi fericitu.

Imi simtiii deo-data anim'a stringendu-se; asi fi datu doi ani din viati'a mea spre a putea prelungi cu o ora macaru această întrevedere. Lady Wolsley, era aprôpe de usia.

— Nu mai doresci se scii de ce plecu? incurcaiu eu cu o voce rugatôre.

Se întorse; eu faceamu imaginatiunei mele unu apelu desperatu; ce se dicu?

— Milady! strigaiu eu în fine după întemplare; iubescu, suferiu!

Facu o miscare spariata.

— Nu te superă, reluaiu eu înaintandu spre densa, sunt forte nefericitu; credemu

Me intrerupsei; o idea imi venise în fine. Ceea ce voiamu cu orice pretiu, era de a prelungi acestu ultimu între — patru — ochi. Ceteamu într'adeveru în anima mea și pentru prim'a ôra, mesuramu întinderea pasiunei mele.

— Asculta-me, disei eu repede; ar fi trebuitu fara indoiala se-ti vorbescu astfel de multu tempu; o falsa rusine me oprea. Vreau la rendulu meu se-ti deschidu sufletulu meu. Imi vei spune în urma, de trebuie se plecu.

O puternica nelinisce se arata pe fati'a lady Wolsley. Se lasa a fi dusa pana la fotoliulu seu și siediu. În momentulu acesta, de n'ar fi fostu invetiatur'a din ajunu, asi fi potutu crede ca și ea avea în anima unu simtimentu cu totul altu de catu amicitia.

Și acum, Scarlate iti amintesci tu acea aparitiune ce veni se-mi intrerumpa visarea, în sér'a sosirei mele la Dinan? Ea imi dete prețestulu atatu de multu doritu. Povestiî lady Wolsley scen'a nopturna ce precedase intalnirea mea cu barbatulu ei, îi zugraviu cu scrupulositate pe tiner'a fêta, această cu atatu mai usioru, ca chiar' obrazulu lady Wolsley imi ajută memori'a.

legate de capitaluri in bani, destinati anume pentru infiintare de scóle romanesci la macedo-romani, dara venitul acelor nu s'a potutu utiliza pâna acuma, din cauza cá popii si calugarii greci nu suferia scóle romanesci. Acelea capitaluri se se puna cátu mai curendu in evidentiá din actele si documentele depuse la statu, veniturile se se dea regulatu la destinatiunea lor testamentaria. 5) Macedo-romanii sunt aplecati se adópte dialectulu daco-romanesco; pretindu inse (cu mare dreptate), cá professorii de limb'a si literatur'a romana se invetie, se cultive si dialectulu macedo-romanu, éra clerulu se ingrijiasca a se tipari celu pucinu unele carti de rogatiune in acelasu dialectu. 6) Cá docenti si professori se li se trimita juni de cea mai buna educatiune si conduita, pre cátu se póte, esiti din institute theologice, pentru-cá, casatorindu-se in comuna, cu timpu se se póta hirotoni de preoti si se remana acolo cá parochi. 7) In diecese locuite in maioritátea lor de macedo-romani, se se aléga episcopii de nationalitate romanésca. 8) Cu ocaziunea nouelor organizatiuni politice din peninsul'a Balcaniloru, diplomatiei romane se i se dea instructiuni precise dela Bucuresci, cá se intervife pentru respectarea si aplicarea limbei romane in tóte regiunile si comunele locuite de romani, precum si aplicarea de individi romani apti pentru functiuni publice. (Va urmá).

Statutul organicu pentru Rumeli'a Orientalá si nationalitatile din Ungari'a.

Delegatiunea comisiunei europene constatóre din ddni Braunschweig, de Kallay si baronulu de Ring, a fostu insarcinata in intelesulu stipulatiuniloru tractatulu de Berlinu, cu elaborarea unui Statutu organicu pentru Rumelia orientála. Acea delegatiune si-au terminatu lucrarea, pe care o a si supusu comisiunei spre cercetare. Diariulu parisianu „Journal des Debats“ publica tectstulu acelu elaboratu-proiectu, care consta din 21 articoli. Spatiulu nu ne permite a reproduce intregu copriusulu acelu proiectu. Ne vomu margini deci a estrage ad usum delphini numai copriusulu articolulu ultimulu 21 care suna asia:

„Limb'a turcésca este limb'a oficiósá pentru autoritatile din Rumeli'a orientála in relatiunile sale cu inalt'a Pórta.“

„Governatorulu generalu, directorii serviciulu administrativu alu provinciei, prefectii si capii administratiunei din departamente sunt autorisati a se folosi, in corespondenti'a lor oficiala cu autoritatile lor superioare si cu tribunalele, fara distinctiune de limbile: turcésca, bulgarésca séu grecésca. In relatiunile lor cu autoritatile administrative districtuale, cu municipalitatile si cu judecatoriile de pace au a intrebuintá acea limba séu acele limbi, care este predominanté in districtele administrate de catra autoritatile séu judecatoriile de pace respectivi. Ei sunt tienuti a respunde la ori ce petitiune, ori ce reclamare si la ori ce comunicatu, fia ea venita dela vre-o

corporatiune religiósá, séu dela vre-o persóna privata, in aceea din cele trei limbi ale tierei, pe care o au alesu acea corporatiune religiósá séu persóna privata.“

„Autoritatile districtuale si municipalitatile voru intrebuintá in afacerile si corespondentiile lor acea limba, care va fi vorbita de maioritátea poporatiunei regiunei lor, presupunendu, ca in districtele lor séu in comunele supuse lor nu se va aflá o minoritate compacta de celu pucinu o a treia parte a poporatiunei intregi; in casulu acesta din urma, limb'a acelei minoritati se va intrebuintá paralelu cu aceea a maioritatii.“

„La tribunalele superioare cele trei limbi voru fi tractate cá perfectu coordinate pentru tóte actele proceduri, precum si pentru interogatoriu si pledoarie. Decisiunile si sentintiele, atatu in casurile de procedura civila, catu si criminala se voru dá in limb'a maioritatii provinciei.“

„Cu tóte acestea, fia care partida este indreptatita a cere o traducere gratuita in limb'a sa particulara. Tectstulu originalu va fi celu hotaritoru. Ori ce lege in Rumeli'a orientála va fi promulgata in limbile: turcésca, bulgarésca si grecésca.“

„Ordonantiele gubernatorulu generalu, precum si actele directoriloru oficiiloru administrative ale provinciei, ale prefectiloru si ale siefloru oficiiloru administrative ale departamentelor, publicatiunile si afisariile lor se voru face asemenea in cele trei limbi ale tierei. Toá asia se va urma si cu publicatiunile ce se voru face la ordinulu autoritatiloru superioare judecatoresci.“

„Actele, publicatiunile si afisiele autoritatiloru districtuale, ale judecatoriloru de pace si ale autoritatiloru municipale, se voru face in limb'a districtelor si comunelor respective.“

„Protocólele si ordinele de di ale adunariloru provinciale voru fi purtate in limb'a pe care o vorbesce maioritátea membriloru acelor.“

„Dara cu tóte acestea, ori care membru alu adunarii provinciale va potea vorbi in ori care din cele trei limbi si cuventarile lui trebuie se fia introduse cuventu din cuventu in procesele verbale stenografice.“

Asia suna art. 21 alu Statutulu org. proiectatu pentru nationalitatile din Rumeli'a orientála.

Acuma se vedemu ce se intempla in Ungari'a in acelasu tempu cu nationalitatile nemagiare. Aci d. C. Tisza prin unu ucasu nu mai suferé nici sigilele comunelor rurale se fia gravate in limb'a lor, ci in cea magiara. La tribunale dejá de multu nu se mai aude alta limba decatu cea magiara si nu va trece multu si nici in scóle nu se va mai audi alta, pentru ca eata cu ce proiectu de lege are in cugetu se se napustésca actualulu ministru de culte si instructiune din B.-Pesta asupra nefericiteloru nationalitati din regatulu Ungariei,

alu Croatiei si alu marelui principatu alu Transilvaniei.

In poterea acelu proiectu de lege invetiarea limbei magiare va fi organizata in preparandiele de invetiatori si in institutele de invetiamentu nemagiare si confessionale asia, cá invetiatorii, cari voru esi din acele institute, se fia pe deplinu capabili de a-si face prelegerile in limb'a magiara. Mai departe dupa unu terminu de trei ani, de aci inainte numai acei invetiatori voru potea primi diploma, cari voru fi in stare se-si face prelegerile in limb'a magiara. Acei invetiatori, cari sunt dejá aplicati, in terminu de 6 ani voru trebui se-si insusiésca limb'a magiara in acelu gradu, pe care-lu pretinde legea. In terminu de 6 ani limb'a magiara va trebui se fia introdusa in modu obligatoriu in tóte scólele poporale, éra in acele scóle, in care acuma dejá se afla unu invetiatoriu, care este in stare se invetie in limb'a magiara, instructiunea in limb'a acésta va fi obligatóre fara nici-o intardiére. In periód'a de transitiune de 6 ani gubernulu va fi investitu cu dreptulu de a luá mesuri provisorie.

Acum invitamu pe toti aceia, cari mai credéu in sinceritate, liberalismu si echitate, se compare procederea gubernulu unguerescu fatia cu nationalitatile, cu aceea a comisiunei europene din Rumeli'a orientála si apoi se-si dea verdictulu in cugetu curatu.

Noi romanii, cari amu suferitu atatea secole, fara cá se dispáremu de pre charta, avemu inca atata potere, cá se lasamu se tréca si acestu pahr pe dinaintea nóstra.

Contributiunile directe si restantiele.

Amu ajunsu, cá chiaru publiculu unguerescu se nu mai dea credientu preliminariloru de budgete, ci se astepte pâna la finea anului si chiaru dupa aceea câte 4—5 luni, cá se védia inchiaierea genuina a cifreloru de venituri si de spese efective, nu imaginate si nici artificióse. Tocma si „Pester Lloyd“ au apucatu pe acésta cale, pentru-cá s'a trecut cu tóte illusiunile. In Nr. 356 acelu diariu mare continuandu a se ocupa cu rezultatele bilanceloru statulu Ungariei din anulu trecutulu 1877, ia in cercetare contributiunile directe, a capulu, pe imobiliile (case, mosii), pe professiuni, pe capitaluri, salarie, simbrii, pe obiecte de luxu etc. etc., despre care dice, cá jóca rolu fórte insemnatu in statulu acesta.

Veniturile totali ale Ungariei cu Transilvani'a si Croati'a la unu locu, in a. 1877 au fostu 213 milliáne 700 de mii florini, éra din acestea 87³/₄ milliáne contributiuni directe, adeca 40 procente din sum'a totale a venituriloru ordinare. Tóte celealte venituri, precum accisele pe mancari si beuturi, timbru, diversele taxe, monopoluri, poste, telegrafia, montanistica, paduraritu (silvicultura), éparia (stávária, herghelia) facu numai 60%. Accisele de consumu pe vinu, vinarsu, bere, carne, zacharu in a. 1877 au datu venitu brutto numai 12 si ³/₄ milliáne, adeca numai 5% din sum'a totale a venitu-

— Din diu'a aceea, diseiu eu terminandu, imaginea acelei copile mi-a reناسu in minte; o singura data o uitaiu, Milady, langa dumnéta. O iubescu!

Credu ca mintiamu. Nu e mai pucinu adeveratu inse, ca acésta tinera féta, cu ajutoriulu misteriuului ce o incongióra, a lasatu in mine o profunda impressiune.

Oricum, me acceptamu la o isbucnire de durerósá surprindere, in mijloculu careia lady Wolsley ar fi tradatu starea secreta a ámei sale. Dar, séu ca cunoscú fórte pucinu femeile, séu ca acésta este, cea mai neintielésá dintre tóte.

Ea nu aratá nici o superare, numai mirandu-se mai antaiu, me privi cá si cum ar fi creditu ca voise-nu se-mi ridiu de dinsa, apoi pleca ochii si parú ca se gandesce. Peste pucinu unu zimbetu de o espressione neintielésá apparú pe budiele ei si nu o mai parasi. Acestu surisu imi displacú; era intru cat'va o noua insielare; necazulu meu unu momentu stinsu, reveni ma tare cá ori candu. Reincepuu dupa o scurta tacere.

— Erta, te rogu, curiositatea mea; nu-mi e permisú mie a cere esplicatiuni asupra misteriuului ce impresóra pe acésta copila; dar' mi-s'a parutu a recunósce in trasurile sale milady, nu e sor'a d-tale?

Ea pleca si mai multu capulu, fruntea i se inpurpurá:

— E sor'a-mea, intr'adeveru, dise ea, esitandu.

— Ghicisemu, strigaiu eu cu vioiciune si acésta imi esplicá amorulu meu.

Abia disesemu acestu cuventu si-mi si pareá reu ca l'amu disu. Lady Wolsley, care recapatase pucina linisce, se factu ca nu o intielege. Urma o lunga tacere, in tempulu careia, ea recadiu in visarea ei. Próst'a mea positiune crescea din ce in ce: alesesemu pe nemerite celu d'antaiu mijlocu venitu, si me vedému incurcatu cu unu rolu ce potea deveni penibilu. Amintirea de curendu a tinerei fete nu me lasá fara óre care emotiune; dar' aprópe de lady Wolsley, ori ce alta imagine se intunecá, nu potému vedea decatu pe densa; afara de acestea, acésta tacere ce se prelungea, pareá ca me

invita se me retragu, si eu voieamu se mai remanu inca. Pe candu imi frementamu mintea cá se gasescu unu mijlocu de a urmá intretinerea, lady Wolsley relua cuventulu cu o voce lina si pucinu sigura. Se intrerupea din candu in candu spre a se gandi. Adesea fras'a i remanea neterminata: s'ar fi potutu pareá, cá o gura curata se incercá pentru prima óra a minti.

— Iubesci pe sor'a-mea Ev'a, dise ea: nu sciu de trebuie se me bucuru de acésta. O casatoria nu e cu potintia Nu. Nu trebuie se speysi unu sfersitu fericitu pentru acestu amoru Sirman'a Ev'a mi-a datu voia adesea se cítescu in sufletulu seu; se gandea la d-ta neincetatu. Adesea, póte ca n'aru trebui se-ti-o spunu, iti scria scrisori lungi. A suferitu multu; va suferi si mai multu Acésta s'a intemplatu de candu te a veditu pentru prima óra, fu apucata de una din acele pasiuni fara de veste, alu caroru secretu, noi femeile, ilu pastramu pana la mórté. Am luptatu catu am potutu: ce folosu! Te iubescu; te va iubi totdeuna!

Lady Wolsley pronuntia aceste din urma cuvinte cu o energia ce nu-ti-o pociu descrie. Ascultamu, mutu de surprindere. Deodata se scula: o imitaiu.

— Remai, imi dise ea, me intorcu indata.

— Ce o fi insemnandu acésta? imi diseiu in mine insu-mi dupa ce esi. Ev'a me iubescu! Unde m'a veditu? Si unde se fia? Pentru ce-mi au ascuns'o atatu tempu cu atata ingrijire? De ce mi se face acum acésta revelatiune de necreditu? Lordulu Wolsley nu scie?

Lady Wolsley intra. Tienea in mana unu pachetu de scrisori.

— Citesce murmura ea. Acea care le scrise nu sperá ca aveau se ajunga pana la d-ta. A lasatu ánim'a se'i vorbésca. Adu'ti aminte ca nu póte fi femeia d-tale.

Deschideamu gur'a spre a'i esprima in fine mirarea mea conténuta pana atunci, dar' lady Wolsley cá si cum ar fi fostu sdrobíta de o iresistibila emotiune, isi ascunse capulu intre mani si facu unu gestu, ce trebui se-lu iau dreptu unu ordinu: me retraseiu indata.

Le am cititu aceste scrisori, Scarlate. Ce spiritu!

ce ánimá! Me iubescu; me iubescu cum doreamu atatu de multu, se fia iubit. Si eu o iubescu, speru. Oh! pentru ce am cunoscutu pe lady Wolsley! Lady Wolsley e intre Ev'a si mine; pentru ce m'asiu incercá in vanu a 'mi o ascunde, imaginea acestei femei me urmáresce fara pregetu.

Cetindu aceste scrisori ale Evei, incepu cate odata a me cugetá ca sor'a-ei le a dictatu, si innebunescu de fericire. Dar voiu luptá; voiu fi celu mai forte; vreau se iubescu acésta copila ce-mi cere unu locu in ánim'a mea. De nu voiu reusi — voiu plecá.

De atunci am veditu de mai multe ori pe lady Wolsley. Am incarcat'o cu intrebari; respunsurile ei au fostu obscure si ecuivoce; n'amu aflatu nimic. Ev'a nu póte fi a mea, dice ea. De ce? Nu sciu. Cea mai simpla intrebare turbura pe lady Wolsley asia, ca amutiesce.

Eri, o intrebaiu déca sor'a-ei mai locuía la Vauvert. Esitá multu pana se-mi respundia; respinsulu seu negativu, datu cu intardiére, pareá mai multu o afirmatiune. Ce se credu? N'a mai remasu presupunere nebuna se nu-mi fi trecut prin minte. Lady Wolsley 'mi-a cerutu inapoi serisorile Evei; i le am refusat.

Mai antaiu o frica vedita se arata pe fati'a ei; apoi se incerca a zimbii si me intrebá, ca ce voiamu se facu cu ele. Ori ce franchetia a disparutu din relatiunile nóstre. Caracterulu seu s'a schimbatu cu totul: aci e sglobie aci abatuta; pe fia ce momentu, si fara nici unu motivu aparentu, ochii sei se implu de lacrime. — Nu cum-va Ev'a va fi muritu, si voiesca a 'mi-o ascunde? Sirman'a Eva! Si póte ar fi mai bine cá intr'adeveru se fi muritu!

Mi se anuncia lordulu Wolsley. Adio, Scarlate. Acésta e prim'a visita ce milord are buna-vointia a 'mi face.

. Redeschidu scrisóra pentru a'ti spune in doue cuvinte ceea ce se petrecú.

(Va urmá.)

rilor, atât de pucinu, precum nu se mai vede în nici-unu altu stat. „P. Lloyd“ afla că acesta este una simptoma de bôla a statului ungurescu și a economiei lui. Nu scim ce voru dice medicii practici, până la ce gradu este simptoma pentru locuitorii țierei, dacă ei mananca preste totu carne și zacharu asia de pucinu și nu béu mai multe spirituose. Dara se mergemu înainte, că-ci P. L. ne scôte și una tabella comparativa de impositie directe și indirecte pe 10 ani trecuti. Dupa aceea au rezultat în anii:

1868	contrib. dir.	59 mil.	contrib. indir.	12 mil.
1869	„	56 „	„	13 „
1870	„	62 „	„	13 „
1871	„	61 „	„	14 „
1872	„	60 „	„	13 „
1873	„	59 „	„	13 „
1874	„	68 „	„	12 „
1875	„	71 „	„	13 „
1876	„	81 „	„	12 „
1877	„	87 „	„	12 „

Vedeti că aci s'au lasatu la o parte tôte sumele mai mici de 1 milionu, pentru-că computulu se ne fia mai simplificatu.

Asia dara în acelu ciclu sau periodu de 10 ani contributiunile directe ale Ungariei și țierilor adnexe au crescutu dela 59 milioane la 87 milioane; din contra, impositiile indirecte în locu de a cresce, au remasu stationarie, ba în a. 1877 au scadiutu cu 300 de mii din ceea ce fusesera la 1868! Venitulu mai mare din contributiunile directe se esplica usioru din inmarirea sau adaogerea loru suplementaria, din introducerea de impositie noue, apoi din executiunile aspre, necrutiatôrie, terribili. Accisele pe vinu și carne inca s'au mai încarcatu, și totusi veniturile indirecte au remasu stationarie. Critic'a seriôsa ce face aci P. L. cifreloru, o pôte face ori-cine dintre noi; că-ci vede fiacare, cum gubernulu și dietele iau bani de unde'i afla. (Man nimmt das Geld wo man es findet, cum a disu și Bismark.) Poporulu a datu atunci candu a fostu executatu, adeca la contributiuni directe; éra la contributiuni indirecte nu a datu, ci s'a infrenatu pre câtu a potutu, mancandu carne mai pucina, zacharu nicidecum, bendu și fumandu mai pucinu, că se'i ajunga la alte nevoi. Dara totu P. L. observa cu multa agerime, că în acelasu periodu de 10 ani în Austri'a (Cislaitani'a) darile indirecte au crescutu tocma cu 10 milioane sau 20%, ceea ce ar semnifică, că poporatiunea acelor țieri mananca și bea mai bine decâtu noi?!

P. L. discuta pe largu și cestiunea restantiilor de contributiuni. Noi trecemu aci numai acestea pucine cifre, érași fôrte instructive. În mani'a totoror executiunilor, totusi în 31 Dec. 1875 restantiile se calculara la sum'a enorma de 21,763.459 florini v. a.*) Din acea suma în a. 1877 s'au executatu 4 milioane 903.820 fl.; în loculu acelora inse au rezultat pe anii 1876 et 1877 alte restantie și mai mari asia, câtu în 31 Dec. 1877 restantiile se aratara cu 23 milioane! Aci mai merita a se reflectă, că darile anuali directe ale Croatiei facu numai 4½ milioane, restantiile ei inse ajungu la 7 milioane; cu alte cuvente, s'ar potea dice, că Croatii sunt datori circa pe 1½ anu cu contributiuni directe. Vai de ei!

În Ungari'a și la noi se platescu și interese de 6% dacă ai intardiatu preste câte 3 luni cu contributiunile. Ei biue, acelea interese s'au urcatu pe a. 1877 la sum'a de 1 milionu optusutepatru-dieci de mii (1,840.000) florini, éra banii de executiune (glôbele) 280.000 fl. v. a.

(Va urmă.)

Revista politica.

De abea se liniscisera incatruva spiritele abatute în Prusso-Germani'a în urm'a publicarei stării de asediu civile și eata, că marele cancelarîu mai tramise în ultimele dile ale anului espiratu o bomba surprindietôre din Tusculanulu seu dela Friedrichsruhe fara indoiala cu scopu, că natiunea germana se nu fia cumva sedusa a crede, că principele de Bismark si-au uitatu de dens'a, séu ca ar fi renunțiatu la continuarea luptei reactionarie inaugurata în modulu și cu mediulôcele sale drastice, care i sunt particulare. De astadata actiunea principelui-cancelariu nu este indreptata în contra rivaliloru sei externi, nici în contra adversariloru sei interni, ci ea si-au alesu că terenu vastulu campu alu economiei nationale și politice, urmarindu că scopu finalu restabilirea echilibrului finantiaru și ameliorarea tristei și deplorablei stări economice la care se afla redusu poporulu Germaniei unite. Acestu scopu, marele și puterniculu dictatoru dela Friedrichsruhe sperésă și

crede ca-ilu va potea ajunge prin adoptarea sistemului prohibitiv pe o scara catu se pôte mai larga, asia, că de aci înainte ingreunandu-se importulu streinu, industri'a și comerciulu germanu protegété se-si pôta reveni și prosperă, redicandu ast-feliu starea misera a classelor, care nu dispunu de altu capitalu decâtu acelu alu bratialor. Acestu planu pentru regenerarea economica a natiunii germane, principele de Bismark l'au inpartasitu consiliulu federalu prin o lunga, prea interesanta și fôrte importanta scrisôre tramisa dela Friedrichsruhe. Acesta scrisôre care a facutu sensatiune mare, este discutata cu viu și infocatu interesu, atatu în pres-s'a germana catu și în cea streina. În fondu lupt'a pe care o provôca principele cancelarîu nu este noua. Ea datésă potemu dice de candu este lumea lume și de candu ômenii au inceputu a cumperă și a vinde. Dara astadi formele și modulu acelei lupte primitive s'au mai civilisatu inpartindu statele și popôrale în doue tabere și adeca în acelea, care pe terenulu economic urmésă și adoptara principiulu prohibitiv, și în acelea care se lupta pentru principiulu liberului schimb.

Este o utopia a crede, că în difinitiv acesta lupta se va potea decide în modu esclusiv în favorulu unuia din aceste doue principii, care ambele au ratiuni puternice că se aspire a fi predominant. Atatu sciinti'a economica, precum și esperientiele de secolu ne probésă, că statele singurate potu trai în pace economica unele langa altele numai asia, déca isi voru dá silintia se-si faca concessiunile și compromissele cele mai practice între aceste doue sisteme extreme, concessiuni și compromisse, pe care le reclama în modu imperiosu natur'a și relatiunile economice particulare fiacarui statu séu poporu.

În câtu privesce mesurile proibitive proiectate de către cancelarîulu prusso-germanu, apoi ele sunt o lovitura durerôsa și adencu simțita, data în prim'a linia comerciului și industriei austro-ungare. De aceea organele oficiôse érași au inceputu se accentuase din nou și se demonstre, că monarchi'a austro-ungara eschisa fiindu atâtu de pe terenulu politicu câtu și economicu din centrulu Europei, trebuie se-si stramute punctulu seu de gravitatiune spre ostu, asia precum i s'au fostu disu inca dela 1866 și precum i s'au și deschisu calea prin mandatulu de ocupatiune. Urmandu acestei impulsii și acestui cursu de idei, popôrale monarchiei trebuie se se astepte și se se prepare a vedea luandu-se din partea gubernulu tôte mesurile pentru realizarea mandatulu primitu și pentru aneșarea celor doue provincii dejă ocupate. Creditele pentru trecut sunt votate, comitele Andrassy au primitu absolutoriulu atâtu dela parlamente, câtu și dela delegatiuni și prin urmare cu ânima usiorata isi pôte continuă marea actiune inceputa în Orientu. Dejă organele sale publicistice au și inceputu a prepară opiniunea publica a monarchiei, ca este mai multu că probabilu că la primavara actiunea armatei de ocupatiune se se intinda și asupra sandsiacului Novi-Bazar, și acesta cu atâtu mai multu, că gubernulu n'au reusitu inca a inchieie multu dorit'a conventiune cu gubernulu turcescu.

În acelasu tempu nemții centralisti numiti „fidele constitutiunii“, simțindu ca li se apropie terminulu de licvidare în urm'a fiascului ce au suferitu politic'a loru de coteria, precum și în urm'a loviturii pe care li o au datu cav. Schônerer prin cuventarea sa pangermanista, au inceputu dela Cra-ciunu încôce a-si prepară terenulu de retragere, a cocheta în modu destulu de espressiv cu boemii pe cari acuma îi numescu „unu poporu inteligentu, laboriosu și capabilu de o desvoltare economica superiori“, declarandu totu-odata unguriloru, ca reusindu a se înpacă cu boemii, casatori'a dualistica de până acuma o voru desfintia prin divortiu. Déca acesta schimbare a frontului și limbagiului din partea nemtilor nu este alta, decâtu o strata-gema politica, pentru că se-si asigurese positiunea loru fatia cu nouele alegeri la senatulu imperialu, care se voru face inca în prim'a jumetate a acestui anu, ne o va arata rezultatulu acelor alegeri, precum și viitôrea sesiune a parlamentulu austriacu. Ungurii cu tôte mesurile lor aspre și pre langa totu limbagiulu lor plinu de incredere și sumeti, totusi se pară a simți, ca se prepara ceva pe contulu lor. Acesta ne-o probésă elegicul tonu alu diariiloru unguresci, precum și o ôresicare resemnare cu care ele isi iau remasu bunu dela anulu espiratu și saluta pe celu nou.

Scirile ce vinu din Russi'a și Turci'a sunt vâge, nelinistitôre și pline de contradiceri. Ele sunt totu atâtea semne ale nesigurantiei politice care domnesce în acele state, alu caroru terenu este vulcanisatu și subminat.

Angli'a prin ocuparea cetatii Jelalabad, prin fug'a emirului Sir-Ali în Turkestanu și prin desertiunea armatei afgane, au castigatu unu succesu stralucitu, care va contribui fôrte multu la consolidarea positiunii sale fatia cu rivalulu seu dela nordu, și a pretensiuniloru sale mai multu că nemodeste în regularea cestiunei orientale.

Sciri diverse.

— (Invitare). Sunt acum aprôpe doue luni de candu cu infintiarea și constituirea în modu provisoriu a „Reuniunii romane de cantari în Sibiu.“ Scopulu ce se urmaresce fiindu cultivarea muzicii și instruirea tinerimei în acesta frumoșă arta, Reuniunea nôstra, a carei statute în curedu voru primi aprobarea mai in-alta, are neaperata trebuintia de spriginulu moralu și materialu mai alesu alu Romaniloru din Sibiu și inpregiurime. Și acestu spriginu se pôte privi de asigurat în fati'a simpatiei unanime ce vedemu manifestandu-se în favorulu Reuniunii.

Pentru a avé de unde acoperi cheltuelile înpreunate cu instructi'a, procurarea de musicalii etc., comitetulu insarcinatu a pregati punerea în lucrare a statuteloru, a hotaritu a face inceputulu cu crearea unui fondu din contributiunile membriloru activi și ajutatori.

P. T. Dômne și Donni din Sibiu și inpregiurime sunt deci rogati cu totu respectulu a se înscrie că membrii activi séu ajutatori în numeru catu mai mare. Spre orientare se aduce la cunoscentia, ca conformu statuteloru anulu Reuniunii incepe cu 1 Ianuarie st. n. 1879. Tac'sa membriloru activi (cantareti) este de persôna 80 cr., iar' a membriloru ajutatori 1 fl. pe unu patrariu de anu. În fie-care anu se voru arangia celu pucinu doue productiuni, la cari esclusiv membrii Reuniunii voru avé intrare. Înșnuarile pentru înscriere se potu face la subscrisulu séu la cassariulu prov. alu Reuniunii, d-nulu Romulu Petricu.

Dem. Comsia,

secret. prov. alu Reuniunii.

— (Serbare) — Beiusiu, 25 Decembre 1878. Astadi s'a serbatu cu tóta solenitate, pi'a memoria a marelui mecenate și fundatoriulu Gimnasiulu nostru Samuilu Vulcanu, dupa program'a deja publicata în „Observatoriulu“, cunoscuta și publiculu romanescu, Societatea literaria a tinerimei a arangiatu acesta serbatôre într'unu modu fôrte splendidu, încâtu nu a mai lasatu nemica de doritu. Sal'a cea mare a Gimnasiulu a fostu decorata cu portretele celor mai renumiti romani, cu unu gustu deosebitu. Publiculu interesatu de acesta festivitate a venitu de tempuriu înainte de inceperea siedintiei în asia numeru considerabila, încâtu unii ne incapendu în sala, erau nevoiti se asculte decursulu siedintiei de pre coridôrele institulu. Chorulu vocale, si mai vertosu orchestr'a instrumentale în „Asaltulu Grivitei“, au executatu fôrte bine. Tinerii si-au sciutu bine piesele lor; alungulu Evatiana a „Biografi'a episcopulu Samuilu Vulcanu“ într'o limba frumoșă și fluida, încâtu a castigatu placerea tuturor. Cu unu cuventu, toti tinerii au fostu bine pregatiti pentru de a face reesirea catu mai splendida.

Dlu Papfalvai conducatoriulu societatii merita cea mai mare recunoscentia pentru zelulu desvoltatu întru arangierea acestei solemnitati. Unic'a observatiune amu si a nune, că piesele le-au alesu pré lungi; încâtu atinge inse declamatiunea lor, aceea a fostu buna. Cu finea siedintiei orchestr'a instrumentale esecuta „Mersulu nationale“, pre candu publiculu parasea sal'a incantatu de suveniru placute. Unu ascultariu.

— (La adres'a diariiloru germane locali). „Hermannstädter Zeitung“ și „Siebenb. D. Tagblatt“ ne facu onôrea de a se ocupă mai desu de acestu diariu alu nostru. Noi le suntemu cu atâtu mai recunoscatori pentru acesta atentiune cu care ne intempina ddnii colegi ai nostrii, cu limbagiulu ce pôrta chiaru în casuri unde differimu tare în opiniuni, care este fora nici-o asemenea mai tolerantu și mai urbanu decâtu alu diariiloru din Clusiu, cu care este aprôpe imposibile a continuă discusiuni, fia politice, fia literarie, că densele se nu sara preste tôte legile urbanitatiiei, în câtu omulu de buna educatiune caută se se traga la o parte din drumulu lor.

În câtu pentru apostrofarea recente a lui „S. D. Tagblatt“, unde ne intréba, că în cestiuni romano-sasesci la cine se se adresedia, la dd. Pacurariu și Tincu, ori la dd. Stravoiu și Lengheru, opiniunea nôstra este, că atâtu acei patru romani, câtu și ori-care altii sunt multu mai modesti, decâtu se le tréca prinu capu a vorbi și a lucră undeva, cumva în numele natiunii romane că mandatarî fora mandatu.

Relativu la discussiunea philologica a lui „Herm. Ztg.“ Nr. 305 vomu avea onôre a'i da informatiuni care vedemu că i lipsescu cu totulu, indata cu inceputulu anulu julianu sub rubric'a Literaturi.

— (Unu sigilu din Bucovin'a?) Dela orasielulu Reteagu avemu de înainte cu câteva luni urmatori'a scire curiôsa. În 14 Iuliu 1877 nisce seceratori afla pe hold'a numita „intre ape“, în hotarulu Reteagulu de către Arpăstău unu sigilu mare de formă ovala a carui inscriptiune sapata prin pregiuru cu litere latine suna: SIGILULU S. MANASTIRI HARAITIA. În midiolocu una biserică cu unu turnu cu cruce de asupra altariulu. Sub biserică stă cu cifre arabice mari 1725.

Cum a venitu acelu sigilu în Transilvani'a? Mai multu: Cum inscriptiunea lui este scrisă cu orthographia asia de inaintata și cum sa substituitu în elu cuventulu sigilu celui slavonescu pecete? înainte de acesta cu 154 de ani?

Ceva urme relative la ratecirea acelu sigilu se pare că ar fi în relatiunea data de dn. invetiatoriulu Ioanu Popu Reteganulu, la care se afla și sigilulu. În Maiu 1877 au arestatu în comuna Arpăstău pe unu bietu de calagaru și l'au dusu la pretura (Bezirksamt, Stuhlrichteramt) în Reteagu sub cuventu că ar fi spionu

*) 1 florini = 2½ franci.

rusescu. De acolo l'au trimis la v. comitele in Desiu, unde fu investigatu si visitatu, dóra s'aru afla la elu scripte etc. Ne aflandu-se nimicu la nefericitulu calugaru, ilu facura scapatu, éra elu apucà calea càtra Bucovin'a.

Unde este situata monastirea Haraiti'a?

(Scótele romanesci din comuu'a Pinctu.) Patru corespondentie lungi si aspre, insocite si de unele acte, ne stau in scriiniu insocite de mare insistenta de a se publica in contra nou denumitului docente. Inainte de a esi in piati'a mare, unde este protopopulu spre a investigá de aprópe si exactu tóta starea lucrului? De altumentea scirile despre starea miserabile a scóteloru, publicate din Campia prin diarele magiare, se repetu si in corespondentie romanesci.

(Librari'a Romana in Brasiovu.) Urmându frumosulu scopu: „Unificarea limbii si respandirea literaturii si gustului de arta intre poporul romanu“, zelosulu si cunoscutulu professoru gimnasiale d. I. C. Tacitu a deschisu de càtva tempu o libraria romana in Brasiovu. Din parte-ne i dorimu succesulu celu mai completu.

(Romani'a si Engliter'a.) Conformu in sarcinarii Adunarii deputatiloru, biuroulu seu a transmisu Maiestatii Sale Reginei Marei-Britanie, prin urmatórea telegrama, simtiemintele sale de viua durere pentru perderea ficeii sale:

Generarelui Pousouby.

La Windsor.

Pentru Maiestatea Sa Regin'a.

Adunarea deputatiloru din Romani'a a esprimat in unanimitate dorinti'a de a supune Maiestatii Sale Regin'a admiratiunea loru pentru Suveran'a Regatului-Unitu si simtiemintele loru de viua durere si de regretu sinceru pentru mórtea principesei Alice a Marei-Britanie si Irlandei, Mare Ducesa de Hessa-Darmstadt.

Presiedintele Adunarii deputatiloru din Romani'a, C. A. Rosetti.

La acésta telegrama biuroulu a primitu urmatóriu respunsu:

Presiedintelui Camerei deputatiloru din Romani'a.

Regin'a a fostu adancu miscata prin telegram'a ce ati transmisu-o si'mi comanda se ve rogu, se comunicati onorabililoru deputati multiamirile sincere si caldurose ale Maiestatii Sale, pentru bunele si compatimítórele loru expresiuni de simpatia.

Generalu Pousouby.

„Romanulu“

(Unu casu de mórte curiosu.) — Diariulu „Pungolo“ din Milanu se scrie din Neapole urmatórele:

„Inainte cu cate-va zile muri aci o tinera numita de Luca si, dupa cum se spunea, caus'a mortii ar fi fostu unu atacu cerebralu. Mediculu, venindu se constata casulu de mórte, nu se potu mirá destulu vediendu ca in fati'a cadavrului lipsesce paliditatea mortii; i se paru chiaru a fi descoperitu inca si alte semne, din care póte deduce ca fét'a nu e mórta, ci cadiuta numai intr unu somnu letargicu. Cadavrulu fu transportatu in camer'a mortiloru, unde este pazitu diu'a si nóptea de patru persóne, si din candu in candu vine si tatalu fetei, se védia déca fiica-sa nu s'a mai desteptatu. De si cadavrulu zace acum de siese zile acolo, totusi, nu se observa inca nici o palóre de mórte in faci'a sa si nu se vede nici unu semn de putrefeune. In tempulu acesta i-s'a deschisu si vinele, fara inse se curga sange din ele. Medicii orasiului nostru stau incremeniti in fati'a acestui casu si nu sciú ce se crédia.“

(Unu respunsu potrivit si de spiritu.) Cu ocaziunea serbarei trecerei armatei in Dobrogea, erau inscrise pe arcurile de triumfu, ce se radicasera in Brail'a cuvintele: Plevna, Grivitia, Nicopoli etc. Unu ofitiaru russu care privea de la o feréstra, adresandu-se càtra o dómna romana i dise:

— Déca Romanii au luat Plevn'a, Griviti'a si tóte celelalte noi ce amu luat?

— Bassarabi'a!! respunde dómna cu unu tonu ironicu.

(Deputatiunea bosniaca.) Despre petrecerea deputatiunei acesteia la Agram diariulu „Obzor“ scrie ca membrii acelei deputatiuni s'au esprimat la plecarea loru spre casa, cà Agram, capital'a Croatiei le au placutu cu multu mai bine decâtu Vien'a si B.-Pest'a. In totu tempulu càtu a petrecutu deputatiunea acolo, unu banchetu de infratire au urmatu celuilaltu, asia ca noii cetatieni austro-ungari au remasu prea multumiti.

(Ultimulu Mamelucu mortu) Gabriel Ibrahim a fostu ultimulu din acea armata de mameluci pe care Napoleon I o organisase in Egiptu. Dupa terminarea campaniei Ibrahim trecu la crestianismu si se asedia in Versailles, unde si muri acum câteva zile in etate de 84 ani.

(Donatiune frumósa facuta la Bucuresci.) Antalffy Lajos (Ludovicu), secuicu de religione reformata din K. Vászárhely, trecuse mai de multi ani in Romani'a, unde vediendu'si numai de afaceri private, castigà bani frumosi, éra dupa aceea in locu de a se întorce la betranetie éra si in patri'a sa natala, s'a mutat cu locuinti'a tocmá la M. Montreux in cantonulu Vallis din Elveti'a, unde apoi in 20 Octobru 1878 facu unu testamentu si'lu legalisà conformu legiloru, intru care lasa bisericeii si scólei ungueresci reformate din Bucuresci cá legatu si fundatiune 1770 Napoleoni in auru sau 35,400 franci, cu conditiune cà suma se fia elocata cu 10% si numai dupa-ce va ajunge capitalulu la 120,000, se începá a se inparti venitulul lui exactu asia precum dispune testatorulu, in ajutoriulu persóneloru eclesiastice si scolastice reformate dela Bucuresci, anume se se infintiedie acolo pe langa scóla primaria ce existe, inca si una scóla reale pentru tóta tinerimea coloniei magiare. Inspeciunea superióra se o aiba Consistoriulu ref. calvinescu din Clusiu. (Dupa „M. Polgár“).

(Esirea apelor) Fiindu tempulu fórt domolu cá primaver'a, riuri mai mari, anume Crisiulu, Murasiulu, Tisa, in partile Ungurene au esitu din alviile loru si au facutu mare stricatiuni, ducendu poduri, in necandu ca se si unele tinuturi.

(Bibliografia.) A esitu de sub tiparu: „Cuventarifunebralesiiertatiuni.“ Din auctori renumiti si din scripete repausatului Georgiu Molnaru, fostu parocu-protopopu in Turtiu, prelucrate de Titu Budu, concipistu episcopescu, vice-notariu si assessore consistorialu. Tomulu I. Gherl'a 1878. Pretiulu: 1 fl. 50 cr. v. a.

— „Revista Sciintifica“ diariu pentru vulgarizarea sciintieloru naturale si fise, care dejá de IX ani appare la 1 si 15 ale fiacarei luni sub redactiunea d-loru P. S. Aurelianu si Gr. Stefanescu, avendu concursulu de colaboratori alu d-loru: Em. Bacaloglu, C. Botea, Dr. Dem. Cantemiru, Ch. O. Lupodly, Stef. St. Sihleanu si Dr. Paulu Tanco, in Nrii sei 16 si 17 din 1 si 15 Octobru coprinde urmatórele materii: — Cronica Sciintifica de: P. S. Aurelianu. — Studii de Igienea publica. Discursuri tienute la Congresulu de Igienea din Parisu, de: Dr. I. Felix. — Descoperirea planetei Vulcanu de: Dr. Paulu Tanco. — Enumeratiunea speciiloru pe plante cultivate in gradin'a botanica din Tergu-Jiului de: I. Pasarénu. — Tabloul de observatiuni metereologice pe lunile Aprilie si Maiu st. 1878. — Prevederea tempului de: P. Donici. — Faptu insemnatu in incaldirea unui drugu de feru de: Stef. Hepites. — Analis'a, calitatea si inbunatatirea vinului de: V. Moga. — Diverse.

Abonamentele la acésta revista, care merita inbratiarea cea mai caldurosa din partea intregului publicu se facu numai pe unu anu si cu pretiu de 15 lei; pentru streinetate se adoga costulu postei. Redactiunea se afla in Bucuresci, Strad'a Teiloru Nr. I.

Literatura si recensuni de carti.

(Continuare diu Nr. 100.)

Societatea academica se ocupase in sesiunea anulu ce espira, intre altele cu interessant'a colectiune de documente vechi romanesci publicata de dn. profesor Bogdan-Petriciceicu Hasdeu sub titlu: Limb'a romana vorbita intre anii 1550—1600. Pe langa valórea istorica a mai multora din acelea documente, inportanti'a loru philologica o afla dn. Hasdeu: 1) in dialectologica; 2) in fonetica; 3) in sintactica. Dsa presupune, ca acei dascalii, acei popi si logofeti de inainte cu 2—300 de ani, ómeni ai naturei, scriá intocma precum se si vorbiá limb'a nóstra in vechime. Recensiuinea ce s'a facutu acelei publicatiuni erudite, a esitu si in „Transilvani'a“, Nr. 22 organu alu Asociatiunei nóstre paca in anulu acesta. Din acelea documente asia precumu sunt ele scrise si publicate, se constata mai preste totu, ca vechii popi si logofeti din Manteni'a si Moldov'a scriindu romanesc cu slove ciriliane, nu observá nici-o regula, nici de gramatica si orthographia si nici de sintactica, ci in acelasiu documentu scriá de multe-ori aceleasi cuvente in doue trei moduri, avea si constructiuni intortocate si sucite, intocma precumu le au acei scriitori moderni, cari s'au dedatu a cugetá in limbi straine, in care au fostu educati si instruiti, daru totusi voru se scria romanesc. Esemple nenumerate relative la ilustrarea acestui adeveru le póte avé ori-cine va luá in mana publicatiunea susu citata, éra cateva din trensele se afla trecute si in recensiuinea ei.

Dara cine se se mai mire de acei sermani popi, dascalii si logofeti din vechime, tinuti câte 2—3 ani la vreo monastire sêrbita sau grecita cà-cu altele nu era — daca ei nu avea nici-o idea de gramatica si sintaxe; si cine se póta inputá limb'a simpla acelor „negustorasi“, cari iuvetiasera abia se'si scria numele si mai câteva frase usilate cà de regula in tóte corespondentiele, precum de es. „Me inchinu cu plecatiune dumatiale Kir. Iordache Bobuletii, si noi din mil'a lui D-dieu ne aflamu cu totii sanetosii. Si vei sci kir Iordache, cà baiatu ce mi-ai trimisu la pravalia este murdaru si lenesiu, dórme amblandu. Si marf'a din urma a sositu bine, daru la vama mi a facutu nacazu, cà ciocoiulu nu se multumia numai cu vam'a pravaliica, mai cerea si pe deasupra. Ce eram se facu, iam datu. Si vei sci cà socoteal'a de acum face cu totulu 100 si

80 si 4 lei, cursulu vistieriei. Si sarutu man'a la Matusc'a Smarandic'a si la cocón'a Utic'a si la toti ai nostri le poftescu serbatori fericitu.“

Multu mai de scandalu este limb'a maccaróna a carturariloru, carii pretindu se le recunosci titlurile de mari dascalii ai lumei.

Limba maccaróna s'au numitu mai antaiu in Itali'a unele poesii, in care se amestecá cuvente cu totulu straine, se decliná inse si conjugá dupa forme latinesci sau vice-versa, cuvente latinesci dupa formele altoru limbi. Acelu stilu glumetiú si batjocoritóriu a trecut apoi si la alte popóra, anume la germane, pana prin Transilvani'a, de es. la sasi: Accepas Gabelastrum et Rechenastrum et venias ad Heu-um faciendum. La magiari articlii de lege multime era compusi odinióra in limba maccaróna, precum de es. A volt exercitium-ok ezután is azon modalitás-sal observáltassék; nem applicáltatnak; interdicáltatnak; privata personának praejudiciumával nem apprehendáltak; a Catholicusok is renuntiáltanak; mostanis confirmáltatik, conferáltatik in anno 1612 arrol emándt Donatio-joknak conditio-ji szentintis conformáitattott, minden pertinentiájával, proven-tusi-val (Aprob. P. I. tit. I). Si alte mii de esemple. Apoi, pre candu latinia popórale apusene, strabunii nostrii logofeti invecinati cu slavi si cu greci, scriá si ei limb'a maccaróna slavo- sau greco- sau si turco-romanésca, pe care apoi logofetii moderni ni-o punu sub nasu cà de nu sciú ce modellu. Limb'a maccaróna se trece si astadi in fóile humoristice si satirice, in care o citesci cu placere, daca ese din pene dotate dela natura cu talentulu de a'si bate jocu de tóta lumea, sau cu geniú cá alu lui Democritu, ori cá ai aceloru Maccaronisti din sec. alu 16-lea, carii au descriu bataliile tintiariloru cu furmicelile, ori tiraniile pureciloru (nemt. Floh, Flöhe): „Flofa, Cortum versicale de Flois swartzibus, illis Deiriculis, quae omnes fere Menschos, Mannos, Weibras, Jungfras etc. behuppere et spitzibus suis Schnaplis stakere et bittere solent.“ (Mai antaiu la 1593.)

(Va urmá.)

Deja in 16 si 17 Ianuarie

va avea locu tragerea a 86 Loterie a tieriei ducale de Braunschweig, atatu de bogata in castiguri, concessiata de statu si garantata. In scurtulu tempu de aprópe 6 luni vinu de a se decide 45,000 castiguri si unu premiu in sum'a totala de

11 milióne 150,000 franci,

intre cari se ada urmatórele castiguri si adeca in casulu celu mai favorabilu

= 450,000 marce =

mai departe		
1 à 300,000	1 à 25,000	61 à 5000
1 à 150,000	5 à 20,000	6 à 4000
1 à 100,000	12 à 15,000	107 à 3000
1 à 60,000	22 à 10,000	213 à 2000
3 à 40,000	2 à 8,000	523 à 1000
3 à 30,000	4 à 6,000	etc. etc.

Precum s'an ficsatu de catra gubernulu ducalu pretiulu pentru classa I este;

1 intregu losu originalu 20 franci
1 jumetate „ „ 10 „
1 patraru „ „ 5 „

Aceste losuri eu le espedise promptu, tramitiendumi-se pretiulu loru in auru, note, timbre postale etc. Ori-ce comanda fie ea ori catu de mica va fi efectataa promptu si catu mai bine si voiu alaturá gratis pre langa ori-ce comanda planulu oficiosu publicatu din partea Directiunei Loteriei ducale, precum voiu tramite catu mai in graba si banii castigati si resultatulu obtienutu dupa ce se va fi facutu tragerea.

Firm'a mea, ce esista deja de 26 ani se bucura de unu norocu deosebitu, de órece afara de multe alte castiguri mari, conformu prob. loru oficiose dela 1871 in colect'a mea principala au cadiutu de trei ori premiulu de 254,000, 183,000, 182,400, si in a 86-ea loterie terminata acum de curendu am platitu mai multe „Castiguri principale“ in Romani'a. Me simtiu deci indreptatitu a considerá colectur'a mea de recomandata cà cea mai norocósa si invitu a mi se tramite comande catu mai curendu, cu atatu mai vertosu ca numerulu losuriloru este marginitu. Se se grabésca deci ori cine a partecipá la acésta loterie mare si bogata de castiguri.

J. Dammann,

colectorulu principalu autorisatu de catra gubernulu ducalu.

(55) 5—6

Hamburg, 43 Zeughausmarkt.

ABONAMENTU

la

„ALBIN'A CARPATILORU“

fóia beletristica, sciintifica si literara cu ilustratiuni. Anulu III. 1878.

Redactoru :

Iosifu Popescu.

Editoru :

Visarionu Romanu.

Appare in Sibiu la 15 si ultim'a fiacarei luni in fascicole de câte 2 cóle.

Pretiulu abonamentului: 1 anu 6 fiorini, 6 luni 3 fl., 3 luni 1 fl. 50. — Pentru Romani'a: 1 anu 16 lei, 6 luni 8 lei, 3 luni 4 lei. Pretiulu abonamentului se póte tramite din Romani'a in bilete hypotecari si in marce postale.

Abonamentele se facu la editorulu V. Romanu in Sibiu, la birourile postale si prin tóte librariile.

Nouiloru abonati li se voru tramite numerii apparuti dela inceputulu anului III lun'a Octobru a. c.

Fóia va aduce in colónele sale articoli de sciintia cu scopu de a instrui pe cetitori in tóte directiunile cugetarei omenesci, se va sili a respandi in publicu acele cunoscentie, care sunt nedispensabile atatu pentru individi, càtu si pentru natiuni intregi, dé câte ori e vorba de unu adevratu progresu in civilizatiune. In partea beletristica se va oferu publiculu, mai cu sama secului frumosu o lectura nu numai distragetóre, ci si utila, careia se nu-i fia straine nici principiele estetice, nici regulile bunului gustu. Fóia va tractá materii literarie din cele mai interessante, avendu purea in vedere originalitatea obiectelor si a cugetarei, puritatea limbii si chiaritatea modulului de a scrie. Ilustratiunile voru corespunde asemenea asteptarei onor. publicu.

Din anulu I si II mai sunt inca esemplare cu pretiulu scadiutu de 3 fl. séu 7 lei 50 bani anulu 1877, si 2 fl. séu 5 lei anulu 1878.

(57) 1—3